

VLUCHTELINGEN VS. PROFESSIONALS

Masterclass 'Management van Diversiteit'

Het kunnen omgaan met verschil is één van de belangrijkste thema's in het publieke debat van afgelopen jaren.

Dit was de inzet van de Masterclass Management van Diversiteit met vluchtelingen en professionals. Een confrontatie hing in de lucht. Een impressie van Helena Kosec, projectleider Programma Illegalen van Pharos.

HELENA KOSEC

Deelnemers van verschillende maatschappelijke instellingen hebben in een masterclass geleerd hoe zij op een analytische en kritische wijze kunnen reflecteren op de diversiteitsvraagstukken binnen de Nederlandse context. De leiding lag bij professor Halleh Gorashi, bijzonder hoogleraar Management van Diversiteit en Integratie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Zo werd bijvoorbeeld inzicht verschaft in hoe het human resource management (HRM) omgevormd kan worden tot een maatschappelijke praxis van verschil. Een praxis waarin niet de normmedewerker centraal staat, maar de ruimte wordt gegeven aan verschillende medewerkers waardoor een organisatie en de samenleving als geheel sterker worden en in staat zijn zichzelf te vernieuwen.

Halleh Gorashi die de masterclass met veel charme leidde, vervult de functie van de hoogleraar vanuit de PaVEM-leerstoel (Commissie Maximá). Behalve door haar wetenschappelijk werk heeft zij brede bekendheid gekregen als deelnemer aan het publieke debat over diversiteit en de positie van nieuwkomers.

De masterclass werd in oktober en november van 2007 georganiseerd door de VU en Het Wereldpand, een multifunctioneel vluchtelingencentrum in Amsterdam. Gedurende vier bijeenkomsten werden op een interactieve wijze de verbanden gelegd tussen theorie en praktijk. Eén concept dat in de theorie uitvoerig aan bod kwam was de dialoog. Deze communicatievorm maakt meerstemmigheid mogelijk en wordt daarom van cruciaal belang geacht voor het omgaan met verschil.

De heterogene groep, bestaande uit

vluchtelingen en professionals, werd voortdurend getoetst op het eigen vermogen om in dialoog met elkaar te treden. Vaak lukte dat wel, en soms niet. Tijdens verhitte momenten laaiden dan de tegenstellingen tussen wij en zij weer op. Zo diende een medewerker van een wervingsbureau (overigens een goedgeïntegreerde vluchteling) zich een keer met de volgende repliek aan: 'Als je je cultuur van herkomst vergeet, krijg je zo'n baan bij een van onze bedrijven in China'. Ja, daar ging het juist om! Dit soort ervaringen maakte de masterclass een unieke en bijzonder levendige en inspirerende gebeurtenis.

De vluchtelingen namen deel aan de masterclass in het kader van het project Vluchtelingen Zelf aan Zet van het Wereldpand. Dit project was gericht op het vergroten van de participatie van deze groep en de masterclass was een geschikt instrumentarium om dit doel te bewerkstelligen.

De voornaamste drive van de groep professionals om opnieuw de studentenzaal te betreden was hun wens om de eigen deskundigheid op het gebied van diversiteit te vergroten. Dit met het doel om zichzelf beter in staat te stellen concrete knelpunten uit de dagelijkse praktijk het hoofd te bieden.

Eén daarvan was de communicatie en samenwerking met groepen nieuwkomers uit de marge van de samenleving. Hoe bereik je als gemeente deze groepen, hoe neem je hun wantrouwen weg en op welke wijze creëer je hun commitment naar je toe? Dat waren belangrijke vragen. Bovendien lag een stukje motivatie van de professionele deelnemers in de wens de eigen professionele netwerken te verbreden door persoonlijk kennis te maken met vluchtelingen.

De masterclass was een geslaagde leerervaring. De deelnemers zijn op de hoogte gebracht van de nieuwe theorieën op relevante terreinen. Te denken valt aan de theorieën van Michel Serres, Lyotard, Kristeva, Patricia Hill Collins, Deleuze en Guattari. Binnen deze theorieën worden verschillende concepten uitgewerkt die van belang zijn voor het ontwikkelen en organiseren van meerstemmigheid. De drie belangrijkste concepten zijn: alterniteit (ruimte voor "het andere"), dialoog en democratie.

Er was soms een intensieve en zeer emotionele interactie tussen een aantal vluchtelingen en 'witte' professionals. Het expliciet aandacht vragen voor de eigen knelpunten en het perspectief van één van de aanwezige vluchtelingen heeft een keer tot het (tijdelijk) opstappen van een paar professionals geleid. Zij vonden zijn optreden te autoritair en eenzijdig en voelden zich gekwetst. Was dat niet de omkering van de gangbare rollenverdeling? Tenslotte heeft de masterclass geleid tot het oprichten van een aantal thematische werkgroepen die de opgedane inzichten verder zullen verdiepen.

Deze theoretische benadering sluit aan de visie op Interculturalistaie die bij Pharos gehanteerd wordt, een visie waarin rechtvaardigheid en het hanteren van dialoog centraal staan.

De gangbare vormen van deskundigheidsbevordering op het terrein van diversiteit richten zich meestal primair op het bijbrengen van concrete vaardigheden, dat wil zeggen praktische kennis, zonder dat daarbij een stevig theoretische fundament gelegd wordt. Het interactieve aspect is daarbij meestal van ondergeschikt belang en het publiek tamelijk homogeen. In dat opzicht was de masterclass anders en aantrekkelijk. ●